

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του ουσιαστικού της παρένθεσης:

α. Καθορῶμεν πολλοὺς (ἄνθρωπος)

β. Μακάριοι οἱ (πτωχός) τῷ πνεύματι.

γ. Ἡμεῖς φυλάττομεν τοὺς(ὄρκος) τῶν(θεός).

δ. Ὁ Θεὸς αὐξάνει τοὺς(καρπός) τῶν(δένδρον)

2. Να σημειώσετε δίπλα σε κάθε αριθμό της πρώτης στήλης το γράμμα που του αντιστοιχεί από τη δεύτερη στήλη:

A'

B'

1. τοὺς ἰατρούς

α. αιτιατική ενικού

2. τῆ ψήφῳ

β. γενική πληθυντικού

3. τῶν ὁδῶν

γ. αιτιατική πληθυντικού

4. τοῖς ποτηρίοις

δ. δοτική ενικού

5. τὸν οἶνον

ε. δοτική πληθυντικού

3. Να συμπληρωθούν οι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας που λείπουν στο κείμενο του παρακάτω μύθου:

Ἔλεγόν ποτε **τὰ πρόβατα** τῷ δεσπότη : «.....,(εγώ, ονομ. πληθ.α' πρόσ) ὦ δέσποτα, γάλα παρέχομεν.....(σύ, δοτ. ενικ. β' προσ), τυρὸν καὶ ἔρια.

.....(Σύ, ον εν.β' προσ.) δὲ οὐδὲν παρέχεις.....(ἡμεῖς, δοτ. πληθ. α' προσ).

ὁ δὲ κύων, καίτοι οὐδὲν παρέχει.....(σύ, δοτ εν.β' προσ.), ἐκ τοῦ σίτου καθ' ἡμέραν λαμβάνει».

Ὁ δὲ κύων εἶπεν· «Ἦ ἀνόητα πρόβατα, ἢ γλῶσσα.....(ὕμεῖς, γεν.πληθ. β 'προσ) προτρέχει τῆς διανοίας· (ἐγώ, ον.ενικ.α' προσ) εἶμι χρησιμώτερος..... (ὕμεῖς, γεν.πληθ. β προσ)·

εἰ γὰρ μὴ ἐφύλαττον.....(ὕμεῖς,αιτ.πληθ, β'προσ), ἐκινδυνεύετε ἂν πάσχειν κακὰ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν·

(ἐγώ, δοτ.εν. α' προσ) δ' ἀνάγκη ἐστὶ φυλάττειν καὶ σώζειν.....(ὕμεῖς, αιτ.πληθ β προσ) ἐκ τῶν κινδύνων».

4. Να τοποθετήσετε στην κατάλληλη πτώση τις λέξεις που βρίσκονται στις παρενθέσεις με τη σειρά που δίνονται:

α. Τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἄγαλμα τοῦ Διὸς.....πεπονημένον ἐστὶ καὶ ἐλέφαντος (= ἀπὸ ελεφαντόδοντο) (χρυσός, γεν. εν.).

β. Ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ χειρὶ φέρει Νίκην ἐξ ἐλέφαντος καὶ ταύτην καὶ χρυσοῦ, ἔχουσιν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ..... (στέφανος, αιτ. εν.).

γ. Τῇ δὲ ἀριστερᾷ χειρὶ τοῦ.....ἔνεστι (= ὑπάρχει) σκῆπτρον διηνηθισμένον (θεός).

δ. Ὁ ὄρνις (=πουλί) ὁ ἐπὶ τῷ καθήμενός ἐστιν ὁ ἀετός (σκῆπτρον).

ε. Τῷ χρυσοῦ.....τοῦ θεοῦ ζώδιά τε (= και μικρές εικόνες ζώων) καὶ τῶν ἀνθῶν τὰ..... εἰσὶν ἐμπεποιημένα (=σκαλισμένα) (ἰμάτιον, κρίνον).

5. Να τοποθετήσετε στον κατάλληλο τύπο τις λέξεις που είναι σε παρένθεση:

α. ἐν ψυχῆς (βρασμός, δοτ. εν).

β. τὰ ἐν..... μὴ ἐν (οἶκος δοτ. εν., δῆμος δοτ. εν.).

γ. σὺν..... πᾶς καὶ γελᾷ καὶ ὀδύρεται (θεός δοτ. εν.).

δ. ἐξ.....κατῆλθε σὺν(οὐρανός γεν. εν., ἄγγελοι δοτ. πληθ.).

ε. ὁ γεωργὸς τὴν.....ἐν.....εὐρίσκει (ἔλαφος, ἄμπελος δοτ. εν.).

6. Να βάλετε τα ουσιαστικά στις κατάλληλες πτώσεις:

τῷ _____ (ὁ υἱός) αἰ _____ (ἡ ψῆφος)
 τοῖς _____ (ὁ στρατηγός) τὸν _____ (ὁ καρπός)
 τῶν _____ (ὁ ἵππος) τὴν _____ (ἡ κάμηλος)
 τοὺς _____ (ὁ ἰατρός) τῆς _____ (ἡ ἔλαφος)
 τὰς _____ (ἡ ὁδός) τοῦ _____ (ὁ ἥλιος)
 (ῶ) _____ (ὁ δοῦλος) τῇ _____ (ἡ ὁδός)
 τὰ _____ (τὸ δῶρον) τοῖς _____ (τὸ μῆλον)

7. Να γράψετε στην κατάλληλη πτώση τις λέξεις της παρένθεσης:

Πιστεύω τῷ (ὁ φίλος). Τὸν πιστὸν (ὁ

φίλος) ἐν τοῖς (ὁ κίνδυνος) γινώσκεις .

Τοῖς(ὁ λόγος) τῶν φίλων ἀεὶ πιστεύομεν.

Οἱ ἄπιστοι (ὁ φίλος) οὐ μετέχουσι τοῦ (ὁ κίνδυνος).

Τοὺς(ὁ τρόπος τῶν ἀνθρώπων) γινώσκετε. Τῷ (ὁ θεός)
 πιστεύουσιν.

ᾧ..... (ὁ φίλος), ὁ θεὸς τοὺς ἀγαθοὺς (ὁ

ἄνθρωπος) οὐ λείπει. Πολλοὶ ἄνθρωποι τῷ (ὁ πλοῦτος)

μᾶλλον ἢ τῷ (ὁ θεός) πιστεύουσιν.

8. Συμπληρώστε τις καταλήξεις των ουσιαστικών:

-Ὁ Κῦρος ἀποπέμπει τοὺς δασμ__ τῷ ἀδελφ__.

-Ἐνταῦθά εἰσι μεγάλοι κῆπ__ πλήρεις ἀγρίων ζώ__.

-Ἡμεῖς τῶν ἄκρων ἐσμέν φρουρ__ τοῖς τοξ__ καὶ ἀκοντί__.

-Τὰ δένδρ__ ἄνευ τοῦ ὄμβρ__ καὶ τοῦ ἡλί__ οὐ φέρουσι καρπ__ (αιτ.
 εν.).

- Ὁ κυνηγὸς τὴν ἔλαφ__ ἐν τῇ ἀμπέλ__ εὕρισκει.
- Οἱ γεωργ__ τοὺς ἀγρ__ θεραπεύουσιν.
- Ἀλέξανδρος παρὰ τοῦ διδασκάλ__ ἐμάνθανε τοξεύειν.
- Δόξα τῷ θε__ πάντων ἕνεκεν.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4^Η

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ : ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

Πλέομεν ὅσον τριακοσίους σταδίους καί νήσω μικρᾶ καί ἐρήμη προσφερόμεθα. Μείναντες δέ ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτη ἐξορμῶμεν καί τῇ ὄγδῃ καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλούς ἐπί τοῦ πελάγους διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότας καί τά σώματα καί τά μεγέθη, πλήν τῶν ποδῶν μόνων · ταῦτα γάρ φέλλινα ἔχουσιν· ἀφ' οὔ δή, οἶμαι, καί καλοῦνται Φελλόποδες.

Συμπληρώστε τα κενά απαντώντας στις υπογραμμισμένες ερωτήσεις με βάση το κείμενο του παραπάνω πλαισίου :

Πλέομεν για πόσο;καί προσφερόμεθα (φτάνουμε) πού;..... καί
.....
Μείναντες δέ (κι αφού μείναμε) πού;
..... για πόσο;
ἐξορμῶμεν (ξεκινάμε) πότε; ; και πότε; ;
..... καθορῶμεν (διακρίνουμε) ποιους; ;
..... να κάνουν τι;
πού;.....ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότας (που ἔμοιαζαν σε όλα με μας) δηλ. σε τι; ; καί
..... καί ,εκτός από τι; ;
..... ταῦτα γάρ φέλλινα ἔχουσιν (γιατί είναι φτιαγμένα από φελλό) · ἀφ' οὔ δή, οἶμαι, (γι αυτό το λόγο, μάλιστα, νομίζω) καί καλοῦνται (ονομάζονται) πώς;
.....

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

Θαυμάζομεν οὖν ὄρῳντες οὐ βαπτιζομένους, ἀλλὰ ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας. Οἱ δὲ καὶ προσέρχονται καὶ ἀσπάζονται ἡμᾶς ἑλληνικῇ φωνῇ λέγουσί τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι. Μέχρι μὲν οὖν τινος συνοδοιποροῦσι ἡμῖν παραθέοντες, εἶτα ἀποτρεπόμενοι τῆς ὁδοῦ βαδίζουσιν εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπευχόμενοι.

Θαυμάζομεν οὖν (απορούμε λοιπόν) ὄρῳντες (βλέποντάς τους) να κάνουν τι; , ἀλλὰ ὑπερέχοντας (να μένουν πάνω) σε τι; καὶ να κάνουν τι; (να βαδίζουν) πῶς;
Οἱ δὲ (και αυτοί) τι κάνουν; καί.....καί ποιους; λέγουσί τε (και λένε) σε ποια γλώσσα ; τι; να φτάσουν πού;
Μέχρι μὲν οὖν τινος συνοδοιποροῦσι (μέχρι ενός σημείου λοιπόν μας συνοδεύουν) κάνοντας τι; , εἶτα ἀποτρεπόμενοι τῆς ὁδοῦ (ἐπειτα ἀλλάζοντας δρόμο) τι κάνουν ; ἐπευχόμενοι (ευχόμενοι) τι; σε ποιους;

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ :

1. Σε τι μοιάζουν και σε τι διαφέρουν από τους ανθρώπους οι Φελλόποδες;
2. Θα χαρακτηρίζατε φιλική ή εχθρική τη συμπεριφορά τους (και γιατί);

3. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου έχουν σχέση (είναι ομόρριζες) οι παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής :

πρόσκληση→..... υπεροχή→.....
 αόρατος→.....διαφέρω→.....
 επειγόντως→..... ορητικός→.....
 ευχετήριο →.....

4. Συνδυάστε τις λέξεις του κειμένου με τις σημασίες τους :

A	B
1. προσφέρομαι	A. απορώ
2. ἀδεῶς	B. ξεκινώ
3. εὐπλοια	Γ. διακρίνω
4. μέγεθος	Δ. μένω επάνω
5. θαυμάζω	E. χωρίς φόβο
6. καθορῶ	ΣΤ. συνοδεύω τρέχοντας
7. ἐπείγομαι	Z. καλό ταξίδι
8. ὑπερέχω	H. ανάστημα
9. συνοδοιπορῶ	Θ. φτάνω
10. ἐξορμῶ	I. βιάζομαι

ΕΝΟΤΗΤΑ 4 : ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

αρχαίο κείμενο	απόδοση στη νέα ελληνική
Πλέομεν ὅσον τριακοσίους σταδίους	Πλέουμε 300 στάδια περίπου
καί νήσω μικρᾶ καί ἐρήμη προσφερόμεθα.	κι αγκυροβολούμε σε μικρό και έρημο νησί .
Μείναντες δέ ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε,	Κι αφού μείναμε στο νησί 5 ημέρες,
τῇ ἕκτῃ ἐξορμῶμεν	την έκτη ξεκινούμε
καί τῇ ὀγδῷ καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλούς	και την όγδοη διακρίνουμε πολλούς ανθρώπους
ἐπί τοῦ πελάγους διαθέοντας,	να τρέχουν εδώ κι εκεί στο πέλαγος ,
ἅπαντα ἡμῖν προσεικότας καί τά σώματα καί τά μεγέθη,	που έμοιαζαν μ' εμάς σε όλα, και στο σώμα και στο ανάστημα,
πλήν τῶν ποδῶν μόνων ταῦτα γάρ φέλλινα ἔχουσιν·	εκτός από τα πόδια μόνο · γιατί αυτά τα έχουν φτιαγμένα από φελλό ·
ἀφ' οὗ δῆ, οἶμαι, καί καλοῦνται Φελλόποδες.	γί αυτό το λόγο, μάλιστα, νομίζω και ονομάζονται Φελλόποδες.
Θαυμάζομεν οὖν	Απορούμε, λοιπόν
ὄρῶντες οὐ βαπτίζομένους,	βλέποντας να μη βουλιάζουν,
ἀλλά ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων	αλλά να μένουν πάνω στα κύματα
καί ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας.	και χωρίς φόβο να βαδίζουν
Οἱ δέ καί προσέρχονται καί ἀσπάζονται ἡμᾶς	Και αυτοί πλησιάζουν και μας χαιρετούν
ἐλληνικῇ φωνῇ λέγουσί τε	και λένε σε ελληνική γλώσσα
εἰς Φελλῶ τήν αὐτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι.	ότι βιάζονται (να φτάσουν) στη Φελλῶ την πατρίδα τους .
Μέχρι μὲν οὖν τινος συνοδοιποροῦσι ἡμῖν παραθέοντες,	Μέχρις ενός σημείου, λοιπόν, μας συνοδεύουν τρέχοντας δίπλα μας ,
εἶτα ἀποτρεπόμενοι τῆς ὁδοῦ	έπειτα αλλάζουν δρόμο
βαδίζουσιν εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπευχόμενοι.	και προχωρούν ευχόμενοι σ' εμάς καλό ταξίδι .